

3.7.2015

ΠΡΙΝ ΤΟ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ

Τα σκληρά γεγονότα των τελευταίων ημερών έχουν αποτελέσματα που δεν θα είναι εύκολα αναστρέψιμα. Η άρση των περιορισμών στις τραπεζικές συναλλαγές θα μπορεί να επέλθει μόνο σταδιακά και στο βαθμό που η εμπιστοσύνη θα επανέρχεται, με την επίτευξη μιας νέας εξισορρόπησης των ίδιων των τραπεζών αλλά και των δημοσιονομικών δεδομένων. Οι περιορισμοί αυτοί, μαζί με την ευρύτερη διάρρηξη της εμπιστοσύνης που έχει υπάρξει, δυστυχώς θα τείνουν να υποβιβάσουν το σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας στη χώρα. Τα εισοδήματα και οι θέσεις εργασίας θα μειώνονται τουλάχιστον για τους επόμενους αρκετούς μήνες.

Όμως, όσο μεγάλη και να είναι η ζημιά που ήδη έχει συμβεί, δεν μπορεί να αφηθεί να εξελιχθεί σε μια πλήρη οικονομική οικονομική κατάρρευση με επακόλουθο η κοινωνική καταστροφή να απειλεί να σημαδέψει περισσότερες από μια γενιές. Ακόμη υπάρχει αυτή η δυνατότητα. Πρωταρχική και επείγουσα ανάγκη είναι να απαλειφθεί αμέσως, πέρα από κάθε αμφιβολία, και προς τον οποιονδήποτε, κάθε πιθανότητα εξόδου από την ευρωζώνη. Αυτό πρέπει να έχει ήδη συμβεί ξεκάθαρα το πρωί της Δευτέρας ώστε να μην υπάρξουν οι δραματικές εξελίξεις που μπορεί να δρομολογηθούν λόγω της ανάγκης κεφαλαιακής στήριξης του τραπεζικού μας συστήματος. Στη συνέχεια, πρέπει επειγόντως να υπάρξει μια νέα συμφωνία στήριξης της ελληνικής οικονομίας. Κάθε μέρα και κάθε ώρα είναι πλέον ιδιαίτερα κρίσιμη.

Ο πολίτης που την Κυριακή επωμίζεται το μερίδιο της ευθύνης που του αναλογεί, ίσως να εύρισκε χρήσιμες ορισμένες οικονομικής φύσης παρατηρήσεις. Δεν πρέπει να υπάρχει άγνοια της πραγματικότητας και των κινδύνων, μάλιστα όταν έχει ήδη υπάρξει μια δραματική πρόγρευση.

Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι η ελληνική οικονομία χρειάζεται σημαντικά κεφάλαια από το εξωτερικό. Πριν τις πρόσφατες εξελίξεις τα κεφάλαια ήταν αναγκαία για την ανάπτυξή της – πλέον τα απαιτούμενα κεφάλαια είναι μεγαλύτερου ύψους και χωρίς αυτά θα υπάρξει άμεση κατάρρευση.

Καθώς τα κεφάλαια αυτά δεν είναι διαθέσιμα από ιδιωτικές πλευρές, μπορούν βραχυπρόθεσμα να δοθούν μόνο από διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς. Φυσικά αυτό θα γίνει υπό όρους.

Οι ακριβείς όροι της επόμενης συμφωνίας στην οποία αναπόφευκτα θα πρέπει να εισέλθει η ελληνική οικονομία έχουν ασφαλώς τη σημασία τους, όμως το πολύ σημαντικότερο πλέον είναι να υπάρξει μια συμφωνία χωρίς καμία περαιτέρω καθυστέρηση. Άλλωστε το κείμενο που αποτυπώνει την πρόταση των πιστωτών και τίθεται στην κρίση των πολιτών, απέχει πολύ λίγο από προτάσεις που έχει υποβάλει και η ελληνική πλευρά κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων.

Το πρόγραμμα στο οποίο θα εισέλθει άμεσα η ελληνική οικονομία, θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από αξιοπιστία και αναπτυξιακό πνεύμα. Για την ανάπτυξη, πρέπει φυσικά να διασφαλισθούν οι μηχανισμοί ώστε να υπάρχει παραγωγή. Άλλωστε, οι επενδύσεις ήταν ακριβώς αυτό που έλειψε τα τελευταία χρόνια. Η οικονομία σταθεροποιήθηκε, ξεκινώντας από μια πολύ δύσκολη θέση, όμως η ανάπτυξη ήταν αδύναμη και ήρθε με καθυστέρηση. Η αξιοπιστία, από την άλλη, προϋποθέτει ότι η κυβέρνηση θα εφαρμόσει συστηματικά την αναγκαία πολιτική και θα επιδιώξει τις ευρύτερες δυνατές συναινέσεις για την εθνική προσπάθεια.

Η νέα συμφωνία δεν θα μπορεί να περιμένει ούτε μια ακόμη μέρα, άλλωστε χωρίς αυτή δεν θα μπορεί να ανοίξουν οι τράπεζες. Όμως ύψιστης κρισιμότητας είναι και το πού θα επιπέσει το βάρος της κεφαλαιακής στήριξης των τραπεζών, που θα είναι απαραίτητη. Μόνο αν καταγραφεί η σαφής και απόλυτη θέληση των ελλήνων για διατήρηση της χώρας στο κοινό νόμισμα, θα μπορούν οι αρμόδιοι θεσμοί να ανατρέψουν τις δραματικές εξελίξεις που αλλιώς αυτόματα θα δρομολογηθούν για τις τραπεζικές καταθέσεις.

Η αξιοπρέπεια των πολιτών και η ανεξαρτησία μιας οικονομίας, αντανακλάται στη δημιουργία και διασφάλιση των συνθηκών ώστε να μπορεί να γίνονται ελεύθερες επιλογές, εκτός των άλλων και για τη χρηματοδότησή τους. Ο εγκλωβισμός σε οικονομικά ευάλωτες θέσεις υψηλού κινδύνου, δεν μπορεί να θεωρείται συστατικό μια αξιοπρεπούς στάσης.

Ας είναι σαφές ότι με τον τρόπο με τον οποίο οι Έλληνες θα τοποθετηθούν, ο καθένας ξεχωριστά, σε σχέση με τα παραπάνω ζητήματα και τελικά μπροστά στην κάλλη, θα αποφασίσουν τις συνθήκες ζωής για τους ίδιους και τα παιδιά τους.

Εκ μέρους του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών

Τάκης Αθανασόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ. του IOBE
Νίκος Βέττας, Γενικός Διευθυντής IOBE